

چکیده تفسیر دعای کمیل

۱. دین مقدس اسلام فعالیت انسان‌ها برای رسیدن به کمال مطلق را در سه بُعد قرار داده است.
۲. هرچه در عالم هست ثروت و دارائی انسان است. اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاسْتَبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً (لقمان)
۳. گفته شده که انسان خودش در وجود خودش راه است، خودش مقصد است، و در وجود خودش مجهز به قدرت‌هایی می‌شود که به مقصد می‌رسد، با این حساب خود انسان همان بهشت است!
۴. تعریف سه نوع از حرکات انسان در شهر آفرینش.
۵. توصیف حالات معراجی حضرت رسول ص.
۶. دعا به سه صورت انجام می‌شود که دو صورت آن مقدمه است برای پیدایش صورت سوم.
۷. منظور از درخت زقوم که خداوند در سوره صافات می‌فرماید: اِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيْ اَصْلِ الْجَحِيْمِ طَلْعُهَا كَاَنَّهُ رُؤْسُ الشَّيْطَانِ. چیست؟
۸. بیان حالت واقعی دعا و نیایش.
۹. اگر مفهوم و معنای دعا و نیایش، خواستن و گرفتن است، پس این همه کار و کاسبی و فعالیت انسان برای چیست؟
۱۰. معرفی موقعیت اجتماعی مالک اشتر و کمیل نزد حضرت علی ع.
۱۱. ترجمه دعای کمیل.
۱۲. دعاهائی که با کلمه «اسئلک» شروع می‌شود به چه معنا است؟
۱۳. علم خداوند متعال قابل انتقال به بندگان است؟

۱۴. گفته شده رضایت و غضب خدا همان رضایت و غضب اهل بیت ع است، دلیل این هماهنگی رضایت خدا با رضایت یک انسان چیست؟
۱۵. اسماء خدا، ائمه اطهار ع هستند.
۱۶. رحمت و برکتی که از خداوند متعال تقاضا می‌کنیم آن را شامل حال ما کند بر سه قسم است.
۱۷. معرفی مصادیق قوه و قدرتی که خداوند به وسیله آن، همه چیز را به اختیار خود درآورده و بر همه چیز احاطه نموده و به وسیله آن، رحمت خود را همه جا گسترش داده است.
۱۸. سه توجیه پیرامون جمله «اللهم انی سئلك».
۱۹. تفاوت تربیت و تعلیمات خدا با تربیت و تعلیمات انسان‌ها.
۲۰. دعاها منشاء پیدایش دو نوع برکت (علم و توانایی) در انسان‌ها می‌شود.
۲۱. آموزش و پرورش دو عامل کامل منفک و مستقل از یکدیگر هستند.
۲۲. ارتباط دعاها با علم و استعداد انسان‌ها چیست؟
۲۳. لزوم و اهمیت معرفت به خصایص ذاتی خداوند متعال.
۲۴. راه پیدایش معرفت و آشنایی به خداوند متعال چیست؟
۲۵. توضیح این که عالم خلقت، محدود و حادث است.
۲۶. تعریف عصیان و عفو و ذنب و غفران.
۲۷. توضیح آیه: وَ مَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ (شوری).
۲۸. چه زمانی بلا و ابتلاء بر انسان نازل می‌شود؟
۲۹. عامل نزول نعمت و انتقام چیست؟

۳۰. منابع ثروت انسان در دنیا و آخرت به دو قسم اشیاء و اشخاص تقسیم می‌شود. نحوه استفاده انسان از هر کدام از آنها چگونه است؟
۳۱. راه جلب محبت خداوند متعال چیست؟
۳۲. یکی از علائم بی‌توفیقی انسان در ارتباط با خدا این است که نمی‌تواند با خدا سخن بگوید و خواهش و تمنایی داشته باشد، نمی‌تواند دعا بخواند و اگر بخواند از دعا لذت نمی‌برد.
۳۳. تعریف عقل و معرفت و ایمان به عنوان سه سرمایه زندگی بهشتی.
۳۴. تعریف کلمه بلاء از ریشه: بلی، یبلو، و علت ایجاد آن.
۳۵. تعریف کلمه نقتم و انتقام و عامل ایجاد آن.
۳۶. بیان ضرر قطع رابطه خدا با انسان.
۳۷. منابع ثروت انسان در دنیا و آخرت، هم اشیاء است و هم اشخاص.
۳۸. خداوند متعال شخص است نه شیء.
۳۹. جلب محبت خدا از طریق رابطه با خداوند متعال و خدمت به بندگان خدا و خلوص و اخلاص در عبادت، میسر و ممکن است.
۴۰. سرمایه زندگی بهشتی، عقل و ایمان و معرفت است.
۴۱. خواهی نخواستی دورانی جهل و نادانی بر هر انسانی می‌گذرد.
۴۲. غفران به معنای پوشش تکاملی است یعنی چه؟
۴۳. چگونه انسان با یادآوری خدا به خدا نزدیک می‌شود؟
۴۴. چگونه بیاد خدا بودن و ضرورت آن.

۴۵. دلیل این که انسانها مأمورند به پیغمبر و ائمه ع، سلام و صلوات بفرستند و نام آنها را در مجالس و

محافل به عظمت یادآوری کنند چیست؟

۴۶. عامل ایجاد و پیدایش محبت بین انسانها چیست؟

۴۷. شفاعت به معنای پارتی بازی نیست.

۴۸. هیچ کس نمی‌تواند به دلیل اعمال هرچند که صالح باشد، حقی بر خدا پیدا کند که بتواند آن حق را مطالبه کند.

۴۹. خداوند همیشه مستحق ستایش است نه انسانی که تسلیم خدا بوده است.

۵۰. خواهش‌های انسان از خداوند متعال و یا از کسانی که حاجت حاجتمندان را بر می‌آورند، سه نوع است. (شدت اضطرار در هر نوع متفاوت است)

۵۱. تفاوت کیفیت سلطنت و قدرت خدا با سلاطین دیگر.

۵۲. تعریف کلمه ذنب و نقطه مقابل آن غفران.

۵۳. تعریف تبدیل اعمال بد به اعمال خوب. (فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ - فرقان)

۵۴. فقط یاد خدا و نام خدا و وابستگی به خدا، یگانه عامل آسایش و آرامش انسان بوده و خواهد بود. (أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ - رعد)

۵۵. انسان بایستی در مدیریت بدن و روح و عقل و دانش خود به جایی برسد که این سه مرحله را همچون خداوند متعال مدیریت کند.

۵۶. بدگویی پشت سر انسانها چه زمانی غیبت و چه زمانی غیبت حساب نمی‌شود؟

۵۷. انسان‌ها وظیفه دارند عیب و گناه دیگران را چه در بدن و مزاجشان باشد و چه در اخلاق و رفتارشان و یا در تفکر و معلومات، مخفی و مستور بدارند.
۵۸. اعمال خود انسان‌ها باعث می‌شود که خداوند برای آنها بلا مقدر کند.
۵۹. خداوند، مؤمنین و مؤمنات را به دو دلیل مبتلا می‌سازد.
۶۰. اعمال بد انسان، او را عقب انداخته و از حرکات تکاملی و یا فراگیری علم و دانش باز می‌دارد.
۶۱. زندگی دنیا برای مؤمن مانند آب دریاست که از آن برای حرکت کشتی استفاده می‌کند، نه این که آب دریا را به کشتی وارد کند تا غرق شود.
۶۲. با وجود این که انسان حق دارد هر چیزی و هر مقامی و هر منفعتی و هر نوع ثروت و قدرتی را آرزو کند، چرا آرزوهای زیاد و طولانی در این زندگی دنیا محکوم است؟
۶۳. شرایط لازم جهت رسیدن انسان به آمال و آرزوهایش چیست؟
۶۴. به چه علت کار کسانی که، آن چه در آخرت لازم است، در دنیا می‌خواهند اشتباه است؟
۶۵. آیا خداوند متعال به دلیل گناه و معصیت، رابطه خود را از بندگان خود قطع می‌کند و درهای رحمت خود را به روی انسان گناهکار می‌بندد؟
۶۶. آیا خداوند با آن لطف و کرمی که دارد، انسان را بر گناهی که مخفیانه و یا جاهلانه مرتکب شده است، رسوا می‌کند؟
۶۷. آیا خداوند شتاب زده، انسانها را به دلیل گناه و معصیتی که در نهانی و خلوت انجام داده‌اند و یا جاهلانه مرتکب گناه شده‌اند با عجله پیش از آن که بندگان توبه کنند، عقوبت می‌کند؟

۶۸. لطف خدا نسبت به بندگان در تمامی حالات چه حالات گناه و معصیت باشد و چه حالات بندگی و اطاعت، یکسان است.

۶۹. هدف امیر المؤمنین ع از طرح دعای «وکن اللهم بعزتک لی فی کلّ الاحوال رثوفا» چه بود؟

۷۰. خط تکامل و تربیت انسان مانند خط خلقت و آفرینش انسان است.

۷۱. به چه علت در زندگی دنیا عوامل مرگ حاکم است و در زندگی آخرت، عوامل حیات حاکمیت دارد و مرگ و مرض وجود ندارد؟

۷۲. راهکار خداوند متعال برای نجات از شیاطین باطنی و ظاهری که گناه و معصیت و گمراهی‌ها را در نظر انسان جلوه می‌دهند و آدم را گول می‌زنند چیست؟

۷۳. انسان در ارتباط با خدای خود سه حالت و سه وضعیت پیدا می‌کند.

۷۴. انسان بهشتی، خودش بهشت‌ساز است.

۷۵. مسأله خواندن و دانستن دعا، از مسئله مستجاب شدن و به ثمر رسیدن آن جداست.

۷۶. قضا و قدر و مقدرات انسانها به دست خداوند متعال است.

۷۷. آیا این جمله که «خداوند گمراهان را در خط گمراهی کمک می‌کند یا وسایل گناه و معصیت برای ستمکاران فراهم می‌کند» درست است؟

۷۸. خط کفر و گناه، همان خط جهنم سازی و ورود به جهنم است.

۷۹. خداوند با ظهور امام زمان عج به اهل ایمان و تقوی قدرت انتقام می‌دهد.

۸۰. ترجمه فراز: «یا من بدء خلقی و ذکری و تربیتی و بری و تغذیتی، هیهات انت اکرم من ان تضیع من

ربیته»

۸۱. علت این که خداوند در همین دنیا بندگان خود را از رحمت و اسعه خود بهره‌مند نمی‌کند و در همین جا برکات خود را بر بندگان ریزش نمی‌دهد بلکه غالباً آنها را در معرض مصیبت‌ها و بلاها و فقر و ناداری قرار می‌دهد و در زندگی بر آنها سخت می‌گیرد چیست؟
۸۲. علت این که عذاب‌های دنیا گاهی ثابت می‌ماند و گاهی برطرف و سبک می‌شود و عذاب‌های عالم آخرت قابل تخفیف نیست چیست؟
۸۳. تفاوت تعلیمات خدا با تعلیمات انسان‌ها.
۸۴. «التجربه فوق العلم» به چه معنا است؟
۸۵. حکمت ایجاد عذاب‌های آخرتی که نتیجه غضب و انتقام خداست، چیست؟
۸۶. شرحی پیرامون فراز «و هذا مالا تقوم له السموات».
۸۷. بیان یکی از اسرار خلود در آتش جهنم.
۸۸. بندگان و دوستان و عاشقان و امیدواران به لطف و کرم خداوند به دو نوع عذاب کمرشکن مبتلا می‌شوند.
۸۹. معرفی سابقه خدا در رفتار با اهل کفر و ایمان.
۹۰. رحمت خدا بر غضب او سبقت دارد به چه معنا است؟
۹۱. سرّ تهدیدات و قسم‌هایی که خدا برای عذاب کفار دارد چیست؟
۹۲. آیا جهنم به اراده و قدرت خدا ساخته می‌شود یا به اراده و اعمال مردم؟
۹۳. حکمت ایجاد جهنم چیست؟
۹۴. نوع گفتگوی شیطان با خدا از نوع گفتگوی حالی و اقتضایی است نه گفتگوی مقالی.

۹۵. تمام موجودات عالم بجز انسان، با زبان حال خدا را تسبیح می‌کنند.
۹۶. دلیل خلود و ابدیت بدکاران و دشمنان خدا در جهنم چیست؟
۹۷. تفاوت روانی مؤمن و کافر از یکدیگر چیست؟
۹۸. برهان احکام و ضمانت اجرایی خداوند که کفار و دشمنان خود را در آتش جهنم مخلد می‌نماید و دوستان خود را به بهشت می‌برد چیست؟
۹۹. کیفیت ثبت عمل صالح و یا عمل گناه در نوار وجود انسان.
۱۰۰. توضیح این که انسانها نه بدن خالص هستند منهای روح و نه هم روح خالص منهای بدن، بلکه انسان ترکیبی از بدن و روح است.
۱۰۱. ناصیه در بیان علمی و عرفانی، به معنای هدف انسان است.
۱۰۲. چه عاملی سرمایه‌آبادی و خرمی انسان و چه عاملی سرمایه‌خرابی وجود انسان می‌شود؟
۱۰۳. بیت‌المعمور همان قلب انسان مؤمن است.
۱۰۴. در فرازی از دعای کمیل مولا ع می‌فرماید: پروردگارا مرا آن چنان بساز که دائم در خدمت تو باشم و دقیقه‌ای از خدمت تو غافل نمانم. آیا خداوند متعال مانند انسانها، احتیاج به خدمت و خادم دارد تا لازم باشد، کسانی دائم در خدمت او باشند؟
۱۰۵. ائمه اطهار ع در فرهنگ دعایی و مکتب راز و نیاز خود، اراده و توجه خدا را یگانه عامل موفقیت در دنیا و آخرت می‌دانند. پس ثمره این همه علم و دانش که خدا به انسان می‌دهد، چیست؟
۱۰۶. بزرگترین مصیبت انسان همان زمانی است که خود را از خدای خودش مستغنی و بی‌نیاز بداند.
۱۰۷. هدف خداوند متعال از قرار دادن مسابقه بین بندگانش چیست؟

۱۰۸. خداوند متعال حسد را برابر کفر دانسته و انسان‌ها را شدیداً از آن منع نموده است.

۱۰۹. رمز مشروع دانستن یک مسابقه در چیست؟

۱۱۰. وجه تمایز مسابقه در کسب علم و دانش با مسابقه در کسب مال و ثروت.

۱۱۱. اهمیت زبان گویا به عنوان مجرای خروجی علم و دانش.

۱۱۲. حکمت مقررات عبادی و خدماتی که خداوند متعال برای انسانها قرار داده چیست؟

۱۱۳. عشق و محبت از بهترین و بزرگترین نعمتهای خداوند متعال است.

۱۱۴. زندگی آخرت به اراده‌ی آنی و کن فیکونی خدا دایر می‌شود و عامل اصلی آن چه می‌خواهند، خواهش

انسان است.

۱۱۵. وصیت نامه مولا ع به کمیل.